

AANRIJDINGEN MET REEWILD

M. R. van Elden
Groep Voorst Korps Rijkspolitie

Foto: Frans Roosendaal

ige tijd geleden meldde het Deventer Dagblad zes aanrijdingen in dezelfde plaats op één dag. Bij alle aanrijdingen waren reeën het slachtoffer. Dit bericht was aanleiding voor de auteur de mogelijkheden van maatregelen, die aanrijdingen waarbij reewild is betrokken, te onderzoeken.

Binnen het bewakingsgebied van de gemeente Voorst, die bepaald geen dicht beboste gemeente is, is bekend dat over een periode van vijf jaar, per jaar gemiddeld 14 aanrijdingen plaatsvinden waarbij een ree het dodelijk slachtoffer werd.

Het werkelijke cijfer ligt waarschijnlijk veel hoger, daar menig automobilist het dier naar huis vervoert zonder de autoriteiten daarvan in kennis te stellen. Dit alles onder het motto 'pik in het is winter' en reerug is nog altijd duur bij de poelier. Ook zijn niet meegeteld de aanrijdingen waarbij het wild wordt aangereiden en vaak zwaar gewond in het bos verdwijnt.

In de statistieken van de VOR en het CBS

Foto: G.J. Jonker

worden wel aanrijdingen met overstekende dieren vermeld, maar reewild kan men niet aangeven. Het CBS is sinds 1986 begonnen met het publiceren van cijfers over aanrijdingen met reewild waarbij persoonlijk letsel voor de bestuurder was ontstaan. De jaren voor 1986 zijn niet cijfermatig te beschouwen.

Tijdens de inventarisatie van de aanrijdingen in de gemeente Voorst was een duidelijk patroon zichtbaar in tijd en plaats. De aanrijdingen vonden voornamelijk plaats tijdens het donker op een aantal vaste plaatsen; zgn. wissels. De weggedeelten waren niet voorzien van wildspiegels, met uitzon-

dering van één weggedeelte. Daar verkeerden de wildspiegels in slechte onderhoudstoestand.

Gevolgen

Snelverkeer brengt nodeloos leed bij reewild teweeg. De reeën worden of direct dood gereden of zwaar gewond, zodat ze zich dagen, zo niet weken in het bos voort-slepen.

Ook ontstaat aanzienlijke schade aan met name personenauto's, waarbij de WA verzekeren en de verzekeringsmaatschappijen met de schade blijven zitten.

Wildspiegels

In 1960 is men in Nederland op zeer kleine schaal begonnen met het plaatsen van zgn. wildspiegels. Dit zijn twee spiegels die langs de rijbaan worden geplaatst, gemonteerd op een aparte houten paal of op de aanwezige reflectorpalen. De spiegels maken een hoek van 45 graden met de as van de weg, zodat het licht in een hoek van 90 graden wordt afgebogen. Het terugkaatsende lichtsignaal is voldoende om het dier te weerhouden over te steken.

Het effect van wildspiegels

In Duitsland is in de jaren 1981 tot en met 1984 onderzoek gedaan naar aanrijdingen met reewild op vijftien verschillende trajecten. Dit onderzoek werd mogelijk gemaakt door financiële steun van het Westduitse ministerie van Verkeer.

In het 'Zeitschrift für Jagdwissenschaft' werden de resultaten uit dit onderzoek gepubliceerd. Een voorzichtige conclusie was dat plaatsing van wildspiegels minder aanrijdingen met wild tot gevolg had. De vermindering was ongeveer 20% en onder ideale omstandigheden 40%. Een redelijk positief resultaat dus. Omstandigheden als niveauverschillen tussen leefgebied en rijbaan en een vrije strook tussen rijbaan en bosrand spelen ook een rol.

Onderhoud

Het is inmiddels een bekend gegeven dat op die plaatsen waar wildspiegels beschadigd, vervuild of zelfs omgereden zijn, donkere plekken ontstaan, die door de dieren als veilig worden ervaren. Het is dus van het grootste belang dat de wildspiegels juist geplaatst worden, qua hoek, afstand van de rijbaan, hoogte van de reflector, afstand onderling en aan weerszijden van de rijbaan. Na plaatsing blijft onderhoud bijzonder belangrijk. Zij moeten schoon gehouden worden en defecte spiegels tijdig vervangen. Ook mag de begroeiing het effect van de spiegels niet verminderen.

Preventieve maatregelen

Met dit artikel wil de auteur een ieder oproepen de 'risico-plaatsen' te inventariseren en daarbij na te gaan of verbetering door wildspiegels tot de mogelijkheden behoort. Overleg met de betreffende wegbeheerder of adviseer door middel van een rapport. De wegen waar wél spiegels geplaatst zijn moeten worden gecontroleerd. Is de plaatsing goed? Wordt er voldoende onderhoud gepleegd, zodat de spiegels ook effect kunnen hebben? De provinciale consultants van Landbouw en Visserij zijn bereid kosteloos te adviseren en nemen zondig ter plaatse de situatie op, waarbij dan bekeken kan worden of plaatsing zin heeft. Indien daadwerkelijk tot plaatsing op bepaalde weggedeelten wordt overgegaan is het aan te bevelen de ongevallen voor en na plaatsing te vergelijken. De positieve en negatieve resultaten met zomogelijk vermelding van de oorzaken zouden een afgerond beeld kunnen geven over het nut en de toepassing van wildspiegels.

Reewild en hazenspiegel op één paal.

WILDSPIEGELS VOOR HAZEN

Begin jaren '80 is op een provinciale weg in de Ablasserwaard het aantal verkeersslachtoffers onder hazen geïventariseerd. Het grote aantal waargenomen doodgereden hazen is aanleiding geweest om de werkzaamheid van wildspiegels uit te proberen. De uitkomsten van deze proef geven aan dat plaatsing van wildspiegels het aantal verkeersslachtoffers aanmerkelijk vermindert.

Op een traject van 4 kilometer van de provinciale weg tussen Meerkerk en Papendrecht is door C. D. Noorlander (bestuurslid wildbeheer KNJV-afdeling Dordrecht) gedurende de jaren 1981-'85 het aantal verkeersslachtoffers onder de hazen geteld. Geïventariseerd werd het aantal voor een automobilist zichtbare doodgereden hazen. Elke dode haas werd verwijderd om dubbeltellingen te voorkomen. Tabel 1 geeft aan dat er jaarlijks tussen 18 en 46 hazen omkwamen door het verkeer.

Hazenspiegel

Na overleg met de wegbermbeheerder Provinciale Waterstaat werden begin september 1985 aan weerszijden van de weg op een onderlinge afstand van 25 meter, wildspiegels geplaatst op een hoogte van 30 cm boven het maaiveld. Door Provinciale Waterstaat werd zorg gedragen voor het kort houden van de bermvegetatie, opdat de spiegeling niet doorbroken zou worden. De aanschaf van de wildspiegels werd gesubsidieerd door het Jachtfonds.

Na plaatsing van de wildspiegels heeft de heer Noorlander zijn waarnemingen gedurende 2 jaar gecontinueerd. Tabel 1 geeft een overzicht van de resultaten en maakt duidelijk dat na plaatsing van de wildspiegels het aantal doodgereden hazen aanmerkelijk is gedaald. In beide jaren werden niet meer dan 2 dode hazen waargenomen, terwijl op dezelfde weg buiten het proefgebied in het laatste jaar over een traject van 4 km. 11 verkeersslachtoffers zijn waargenomen.

Hoewel het gaat om een eenmalige proef zijn de resultaten dusdanig dat ter vermindering van verkeersslachtoffers onder hazen het plaatsen van wildspiegels kan worden aanbevolen. Voorwaarde is wel dat de wegbermbeheerder een dusdanig maai regime voert, dat de spiegelende werking door de bermvegetatie niet wordt doorbroken.

S. Siebenga

periode	aantal
1/05/81-1/05/82	29
1/05/82-1/05/83	46
1/01/85-1/09/85	18

1/09/85-1/09/86	2
1/10/86-1/10/87	2

Tabel 1. Aantal waargenomen verkeersslachtoffers onder hazen, 1981-1987.